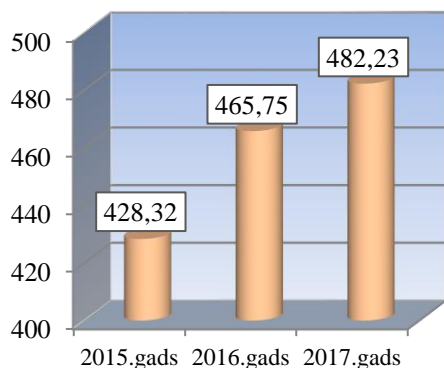

Naftas produktu (degvielas) aprīte 2017.gadā

1. Akcīzes nodokļa ieņēmumi

milj.EUR 1.attēls

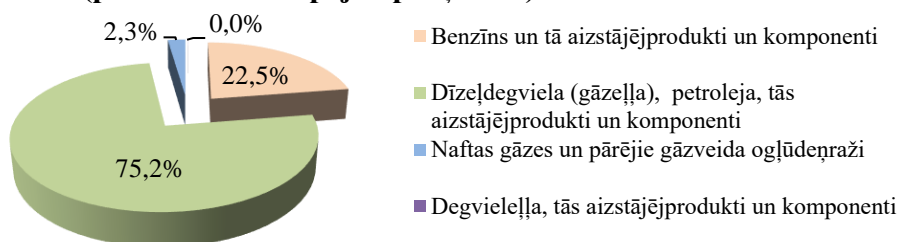
2017.gadā akcīzes nodoklis par naftas produktiem iekasēts EUR **482,23 milj.** apjomā, kas ir par EUR 37,43 milj. jeb **par 4% vairāk** kā 2016.gadā (skatīt 1.pielikumu un 1.attēlu).

Komersantu aprēķinātais akcīzes nodoklis par 2017.gadā patēriņam Latvijā nodotajiem naftas produktiem sadalījumā pa veidiem:

- 361,74 milj. EUR par dīzeļdegvielu ieskaitot iezīmēto (marķēto) dīzeļdegvielu un iezīmēto (marķēto) dīzeļdegvielu lauksaimniekiem (*turpmāk – dīzeļdegviela*);

- 108,32 milj. EUR par benzīnu, ieskaitot benzīnu, kuram pievienots no lauksaimniecības izejvielām iegūts etilspirts (*turpmāk – benzīns*);
- 10,84 milj. EUR par sašķidrināto naftas gāzi, kuru izmanto kā degvielu (*turpmāk – autogāze*);
- 0,06 milj. EUR par degvieleļļu.

Aprēķinātais akcīzes nodoklis sadalījumā pa naftas produktu veidiem 2017.gada 12 mēnešos (procentos no kopējā aprēķinātā) 2.attēls

Akcīzes nodokļa ieņēmumus par naftas produktiem 2017.gadā ietekmēja:

- akcīzes nodokļa likmes 2017.gadā netika mainītas (likmes skatīt 3.pielikumā);
- naftas produktu realizācijas apjoma pieaugums (+6%);
- patēriņam nodotās degvielas, kurai piemēro samazināto akcīzes nodokļa likmi, apjoma pieaugums (skatīt 4. nodaļu);

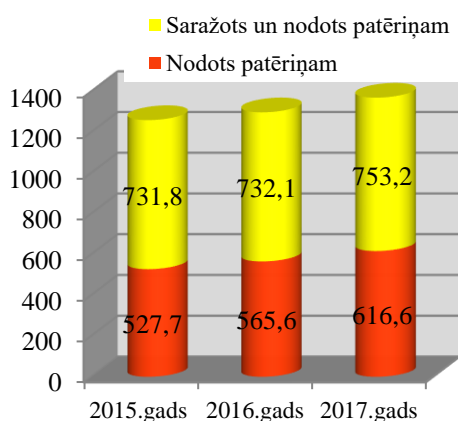
2. Naftas produktu (degvielas) aprītē iesaistītās personas

Latvijā 2017.gada 31.decembrī bija spēkā esošas speciālās atļaujas (licences) darbībai ar naftas produktiem un/vai biodegvielu:

- apstiprināta noliktavas turētāja darbībai – 79;
- reģistrēta saņēmēja darbībai – 3;
- reģistrēta nosūtītāja darbībai – 41;
- degvielas vairumtirdzniecībai – 37;
- degvielas mazumtirdzniecībai – 110.

3. Naftas produktu (degvielas) nodošana patēriņam Latvijā

(tūkst. tonnas) 2.attēls

2017.gadā kopumā patēriņam Latvijā nodoti naftas produkti (degviela) **1 369,81 tūkst. tonnu** apjomā, kas ir par 72,07 tūkst. tonnām jeb par **6% vairāk** kā 2016.gadā.

Salīdzinot ar 2016.gadu, vislielākais patēriņam nodotā apjoma **pieaugums** ir vērojams dīzeļdegvielai – 70,90 tūkst. tonnas jeb 7%, petrolejai – 12,80 tūkst. tonnas jeb 29%, sašķidrinātajai naftas gāzei, kuru izmanto par kurināmo (turpmāk – kurināmā gāze) un kurai tiek piemērota akcīzes nodokļa nulles likme – 4,50 tūkst. tonnas jeb 13% un naftas produktiem, kuri tiek iekļauti grupā „citi” – 0,82 tūkst. tonnas jeb 9%.

Savukārt nemainīga saglabājas pēdējo gadu tendence benzīnam - patēriņam nodotais apjoms turpina **samazināties** un, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, kritums ir 10,65 tūkst. tonnas jeb 5%. Šogad ir vērojama tendence, ka **samazinās** patēriņam nodotās autogāzes apjoms - kritums ir 3,25 tūkst. tonnas jeb 6% (skatīt 2.pielikuma 1.tabulu).

Naftas produktu veids	Nodots patēriņam (tūkst.tonnas)			
	2015.gads	2016.gads	2017.gads	
Benzīns	203,05	199,57	188,92	
Dīzeļdegviela	906,19	949,00	1019,99	
Autogāze	57,61	55,71	52,47	

Veicot analīzi pa naftas produktu veidiem, redzams, ka 2017.gadā, salīdzinot ar 2016. un 2015.gadu, – palielinās patēriņam nodotā dīzeļdegviela, bet samazinās

patēriņam nodotais benzīna un autogāzes apjoms.

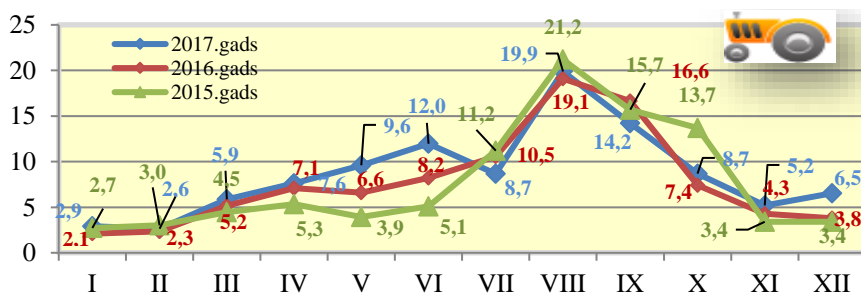
Līderpozīcijās, vērtējot pēc kopējā patēriņam Latvijā nodotā naftas produktu (degvielas) apjoma, atrodas SIA „Circle K Latvia”, SIA „Neste Latvija” un SIA “East-West Transit”.

Piecpadsmit **lielākie komersanti** pēc 2017.gadā kopējā patēriņam Latvijā nodotā naftas produktu (degvielas) apjoma uzskaitīti 4.pielikumā.

2017.gadā akcīzes preču noliktavās kopumā saražoti, sajaukti, iezīmēti (markēti), apstrādāti, fasēti (turpmāk – saražoti) naftas produkti **1 049,72 tūkst. tonnu** apjomā, kas ir par 4,17 tūkst. tonnām mazāk kā 2016.gadā. Saražoto naftas produktu kopējā apjoma samazinājums galvenokārt saistīts ar to, ka šogad samazinājies sajauktās dīzeļdegvielas un benzīna apjoms (skatīt 2.pielikuma 1.1.tabulu).

Lielākā daļa no akcīzes preču noliktavās saražoto (jeb sajaukto) naftas produktu apjoma ir nodoti patēriņam Latvijā.

Dīzeļdegviela lauksaimniekiem - nodošana patēriņam
(tūkst. tonnas) 3.attēls

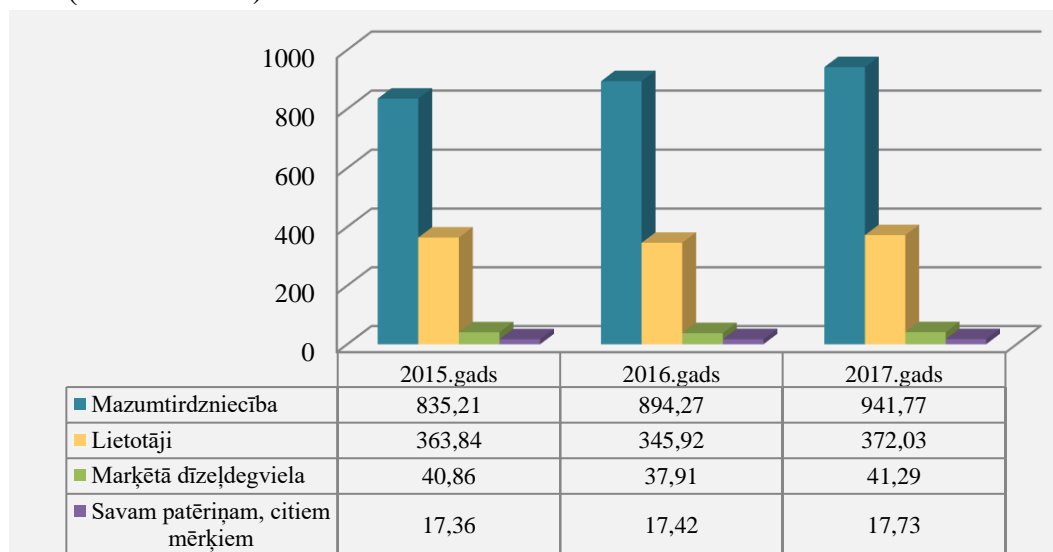
2017.gadā, realizācijai lauksaimniecības produkcijas ražotājiem nodotas **103,73 tūkst. tonnas** dīzeļdegvielas, kas par 10,43 tūkst. tonnu jeb **11% vairāk** kā 2016.gadā

(skatīt 2.pielikuma 1.tabula).

Saskaņā ar likumā "Par akcīzes nodokli" noteikto, dīzeļdegvielai, kura paredzēta realizācijai lauksaimniecības produkcijas ražotājiem, tiek piemērota samazinātā akcīzes nodokļa likme 50 EUR par 1000 litriem dīzeļdegvielas. Lai varētu piemērot samazināto likmi, dīzeļdegvielai jābūt iezīmētai (marķētai). Lauku atbalsta dienesta informācija liecina, ka 2016./2017.saimnieciskajam gadam lauksaimniecības produkcijas ražotājiem par noteiktajiem kritērijiem atbilstošajām platībām piešķirtais marķētās dīzeļdegvielas iegādes daudzums ir 75% apmērā no kopējā pieprasītā daudzuma.

4. Naftas produktu (degvielas) realizācija

(tūkst. tonnas) 4.attēls

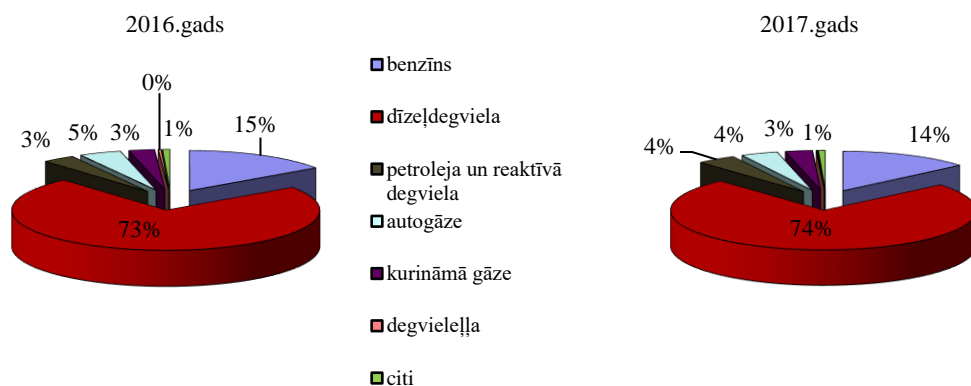
2017.gadā kopumā Latvijā realizētas **1 372,82 tūkst. tonnas** naftas produktu (degvielas), kas ir par 77,30 tūkst. tonnām jeb **6% vairāk** kā 2016.gadā. Pieaugums ir gan mazumtirdzniecībā realizētās degvielas apjomam, gan lietotājiem vairumtirdzniecībā realizētās degvielas apjoms, kā arī iezīmētās (marķētās) dīzeļdegvielas realizācijas apjoms un naftas produktu (degvielas) izlietojums savam patēriņam, citiem mērķiem. Vērtējot pēdējo triju gadu periodu vērojams, ka pieaug mazumtirdzniecībā realizētās degvielas īpatsvars un svārstās lietotājiem vairumtirdzniecībā realizētās degvielas apjoms.

Vērtējumā pa produktu veidiem – 2017.gadā **palielinājies** realizācijas apjoms dīzeļdegvielai (par 8%), kurināmai gāzei (par 13%) petrolejai (par 29%) un naftas produktiem, kuri tiek iekļauti grupā „citi” (par 1%). **Samazinājies** realizācijas apjoms

benzīnam (par 5%), autogāzei (par 6%), degvielleļai (par 60%), (skatīt 2.pielikuma 2.tabulu).

Naftas produktu veidu īpatsvars (procentos) kopējā realizēto naftas produktu struktūrā

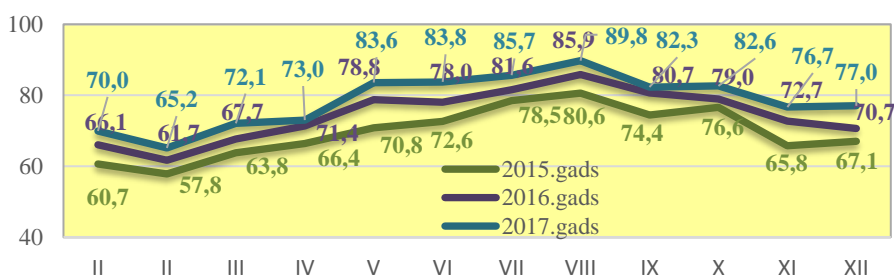
5.attēls

2017.gadā līdzīgi kā iepriekšējos gados, kopējā realizēto naftas produktu struktūrā palielinājies dīzeļdegvielas īpatsvars, samazinājums benzīnam un autogāzei (skatīt 2.pielikuma 2.tabulu).

4.1. Naftas produktu mazumtirdzniecība

(tūkst. tonnas) 6.attēls

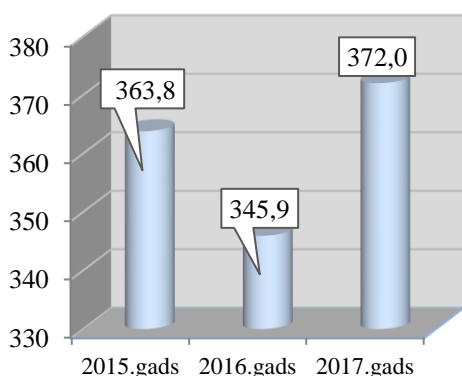
2017.gadā mazumtirdzniecībā kopumā realizētas **941,77 tūkst. tonnas** degvielas, kas ir par **47,50 tūkst. tonnām** jeb **5% vairāk** kā 2016.gadā.

Par **59,89 tūkst. tonnām** jeb **9%** palielinājies mazumtirdzniecībā realizētās dīzeļdegvielas apjoms, savukārt samazinājušies benzīna par **8,95 tūkst. tonnām** jeb **5%** un autogāzes par **3,43 tūkst. tonnām** jeb **6%** realizētie apjomi (skatīt 2.pielikuma 2.1.tabulu).

4.pielikumā uzskaitīti **lielākie komersanti** vērtējumā pēc 2017.gadā mazumtirdzniecībā realizētā degvielas apjoma. Līderpozīcijās mazumtirdzniecībā realizētās degvielas apjoma ziņā līdzīgi kā 2017.gadā atrodas SIA "Cirle K Latvia", SIA "Neste Latvija" un AS "Viada Baltija".

4.2. Naftas produktu (degvielas) realizācija lietotājiem (vairumtirdzniecībā)

(tūkst. tonnas) 7.attēls

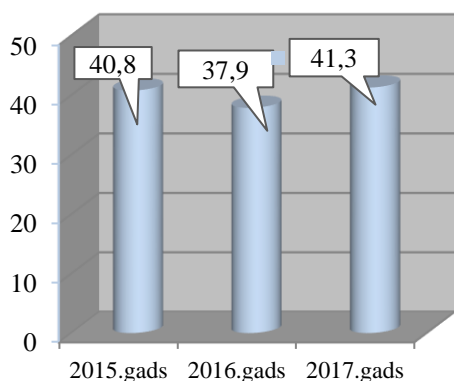

2017.gadā lietotājiem kopumā realizētas **372,03 tūkst. tonnas** degvielas, kas ir par 26,11 tūkst. tonnām jeb **8% vairāk** kā 2016.gadā (skatīt 2.pielikuma 2.2.tabulu).

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, palielinājies lietotājiem realizētās dīzeļdegvielas apjoms (par 4%), kā arī lauksaimniekiem realizētās marķētās dīzeļdegvielas apjoms (par 14%). Tāpat par 29% palielinājies no akcīzes preču noliktavām realizētās reaktīvās degvielas (petrolejas) apjoms. Šajos kopsavilkuma datos netiek uzskaitīts apjoms, kuru realizē (piegādā) no muitas noliktavām gaisa kuģu apgādei, tādējādi kopsavilkuma tabulās ir iekļauta tikai daļa no kopumā gaisa kuģu apgādei piegādātā reaktīvās degvielas apjoma (skatīt 2.pielikuma 2.2.tabulu).

4.3. Marķētās dīzeļdegvielas realizācija

(tūkst. tonnas) 8.attēls

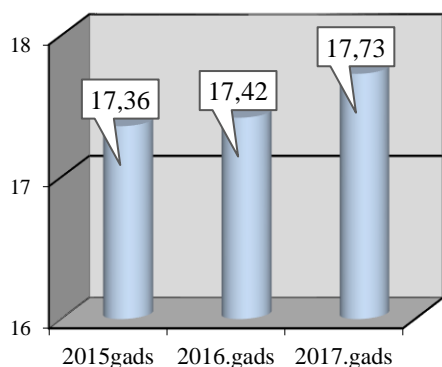

2017.gadā iezīmētā (marķētā) dīzeļdegviela ir realizēta kopumā **41,29 tūkst. tonnu** apjomā, kas ir par 3,38 tūkst. tonnām jeb **9% vairāk** kā iepriekšējā gadā.

Realizācijas apjoma pieaugums vērojams juridiskām personām (izmantošanai par kurināmo siltuma ieguvei apkurē vai siltumenerģijas ieguvei produkcijas ražošanas (pārstrādes) tehnoloģiskajā procesā) (par 3,64 tūkst. tonnām jeb 19%), izmantošanai brīvostās un brīvajās zonās (par 0,22 tūkst. tonnām jeb 6%), fiziskām personām (par 0,02 tūkst. tonnām jeb 1%), bet samazinājies realizētais apjoms kuģu apgādei (par 0,51 tūkst. tonnām jeb 5%) (skatīt 2.pielikuma 2.3.tabulu).

4.4. Naftas produktu (degvielas) izlietojums savam patēriņam, citiem mērķiem

(tūkst. tonnas) 9.attēls

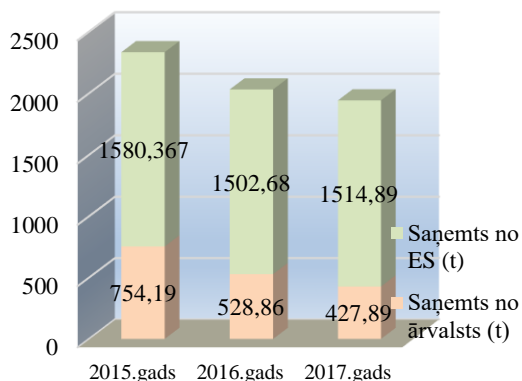
2017.gadā komersanti savam patēriņam un citiem mērķiem (tai skaitā citu preču, kas nav naftas produkti, ražošanai) kopumā izmantojuši naftas produktus **17,73 tūkst. tonnu** apjomā, kas ir par 0,31 tūkst. tonnām jeb **2% vairāk** kā 2016.gadā (skatīt 2.pielikuma 2.4.tabulu).

Jāatzīmē, ka ievērojamu daļu (9,82 tūkst. tonnas) no savam patēriņam un citiem mērķiem (tai skaitā citu preču, kas nav naftas produkti, ražošanai) izmantotajiem naftas produktiem veido naftas produkti (smagās eļļas), kuri saskaņā ar Vienoto kombinēto nomenklatūru, kura izveidota uz Harmonizētās preču aprakstīšanas un kodēšanas sistēmas nomenklatūras

bāzes, tiek klasificēti ar kodu 27101999 un kuriem ir piemērots atbrīvojums no akcīzes nodokļa.

5. Naftas produktu saņemšana Latvijā un nosūtīšana uz citām ES dalībvalstīm un eksportam

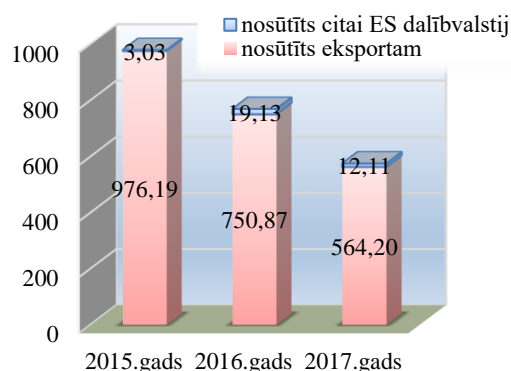
(tūkst. tonnas) 10.attēls

2017.gadā kopumā Latvijā ievesti akcīzes preču noliktavās, reģistrēto saņēmēju noliktavās un importēti realizācijai vairumtirdzniecībā vai izmantošanai savam patēriņam naftas produkti (degviela), to aizstājējprodukti un komponenti **1942,78 tūkst. tonnu** apjomā (t.sk. izejvielas biodīzeļdegvielas ražošanai).

78% no kopējā naftas produktu apjoma tika saņemts no citām ES dalībvalstīm (galvenokārt no Lietuvas, Somijas) un 22% no valstīm, kuras nav ES dalībvalstis (pārsvarā no Baltkrievijas, Krievijas).

(tūkst. tonnas) 11.attēls

2017.gadā komersanti kopumā nosūtījuši naftas produktus (degvielu) **576,31 tūkst. tonnu** apjomā, tai skaitā 564,20 tūkst. tonnas nosūtītas citām Eiropas Savienības dalībvalstīm (visvairāk uz Lietuvu, Poliju) un 12,11 tūkst. tonnas izvestas no akcīzes preču noliktavām to tālākai izvešanai uz trešajām valstīm. 2017.gadā naftas produkti nosūtīti gan piemērojot atlikto akcīzes nodokļa maksāšanas režīmu, gan nosūtot patēriņam Latvijā nodotos naftas produktus.

Nosūtīto naftas produktu apjoms 2017.gadā, salīdzinot ar 2016.gadu, **samazinājies par 193,69 tūkst. tonnām jeb 25%**. Samazinājumu galvenokārt veido izvešanai uz citām dalībvalstīm nosūtītās dīzeļdegvielas (-40%) apjoma kritums un naftas produktiem, kuri iekļauti grupā „citi” (-18%) (galvenokārt tie ir naftas produkti ar kombinētās nomenklatūras kodiem 27101991 un 27101999), savukārt palielinājies apjoms sašķidrinātās naftas gāzei (+2%) un biodīzeļdegvielai (+72%) (skatīt 2.pielikuma 3.tabulu).

Analītiskajā pārskatā un pielikumos, aprēķinot naftas produktu daudzumu tonnās, ir pielietoti sekojoši blīvumi: benzīnam - 0,765 t/m³; petrolejai - 0,78 t/m³; dīzeļdegvielai - 0,835 t/m³; biodīzeļdegvielai - 0,887 t/m³; marķētai dīzeļdegvielai - 0,835 t/m³, naftas gāzei - 0,55 t/m³.

Analītiskajā materiālā un pielikumos apkopota informācija no VID informācijas sistēmās iesniegtajiem pārskatiem uz datu apkopošanas brīdi. Informācija turpmākajās publikācijās var tikt precizēta.